

Сөйлеуді дамыту ойындарының картотекасы

Қаңтар
(Ересек топ)

Карточка №1**«Әңгіме құрастырайық»**

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты: Тәрбиеші иллюстрацияны көрсетіп, Варя туралы әңгіме құрастыруды ұсынады.

«Варя қыздың мысығы бар...(котята), иті...(күшіктері), үйрек...(үйректер), тауығы...(тауықтар).

Содан кейін тәрбиеші балаларды ертегінің жалғасын ойлап табуға шақырады.

Карточка №2**«Ит туралы сөйлесейік»**

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты: Педагог балаларға жұмбақ сұрайды.

Біз иесімен доспыз, ол үйді күзетеді,

Подъезд астында тұрады, құйрығы сақинада. (ит)

Педагог балаларға иттің суретін көрсетіп, ол туралы әңгіме жазуды тапсырады.

«Бұл ит). Ол...(ала, жүнді). Ит...(үреді, жүгіреді, үреді). Қандай ит? (әдемі, үлпілдек). Маған оны ұнатамын).

Карточка №3**«Түлкі туралы сөйлесейік»**

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты: Педагог балаларға түлкінің суретін көрсетіп, сол туралы әңгіме жазуды тапсырады.

«Бұл ... (түлкі). Ол...(қызыл, үлпілдек). Түлкі жақсы көреді...(тышқандарды ұстау). Түлкінің...(ұзын, үлпілдек құйрығы) бар».

Карточка №4**«Мысық туралы сөйлесейік»**

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты:

Педагог балаларға мысық иллюстрациясын көрсетеді.

- Айтшы, мысықтың көзі қандай? (жасыл)

- Жүні? (жұмсақ)

-Мысық туралы қандай сөздер айта аласыңдар, ол қандай? (үлпілдек, мейірімді, епті)

Мысық не істей алады? (секіру, тышқандарды ұстау, тырнау).

-Мысық туралы бірге айтып берейік: «Бұл...(мысық), оның аты...(Мурка). Ол...(мұртты), көзі...(жасыл), жүні...(жұмсақ). Мурка...(үлпілдек, қызыл). Ол...(сүтті), біледі...(тышқандарды ұстау). Маған оны қатты ұнатамын).

Карточка №5

«Кім жоғалды?»

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты: Тәрбиеші иллюстрация көрсетеді.

-Орман жолымен кім секіреді? (қоян)

-Оны еркелетіп қалай атауға болады? (кішкентай қоян, қоян, қоян)

-Қоян тоқтап, жан-жағына қарады да, жылай бастады. Неліктен? (жоғалған, жоғалған, табанын шаншып алған)

-Қоян қазір қандай? (қайғылы, қайғылы, мұңды)

Содан кейін мұғалім сөйлемдерді аяқтауды ұсынады: «Егер қоян жоғалса...(біз оған үйін табуға көмектесеміз). Қоян табанын шаншып алса, біз...(таңып, емдейміз, тыныштандырамыз, жұбатамыз).

Карточка №6

«Ойыншыққа сипаттама бер»

Міндеті: объектіні өз бетінше зерттеп, сипаттай білуге үйрету.

Шарты:

-Ойыншық туралы білетіндеріңіздің барлығын айтыңыз, бірақ оның атын атамаңыз, мен сіз қандай ойыншық туралы айтып тұрғаныңызды анықтауға тырысамын.

Мысалы. Бұл ағаш ойыншық. Ол күлкілі. Оның қуанышты жүзі, күлімсіреген көздері бар. Оның ішінде біреуі екіншісінен кішірек ойыншықтар жасырылған. Олардың бәрі де талғампаз және көңілді. Барлық балалар бұл ойыншықты бүктеуді және ашуды жақсы көреді.

Карточка №7

«Үйрек пен сиыр»

Міндеті: сызбаларды пайдалана отырып әңгіме құрастыруға үйрету.

Шарты: Тәрбиеші «Үйрек пен сиыр» иллюстрациясын көрсетеді.

-Ертеде үйрек пен сиыр болыпты. Бір күні үйрек серуенге шығып, өмірінде бірінші рет сиырды көреді. Мен сиыр үшін сөйлеймін, ал сен, Вова, үйрек үшін. Біз амандасып, бір-бірімізге сұрақ қойып, жауап беруіміз керек.

Карточка №8

«Ит пен күшіктер»

Міндеті: Сөйлеу барысында жиі қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді, көсемшелерді қолдана білу дағдыларын дамыту.

Шарты: Педагог балаларға «Ит пен күшіктер» иллюстрациясын көрсетеді.

-Мына суретте кім салынған?

-Ит не істеп жатыр?

-Оның үстінде кім жатыр?

-Күшіктер не істейді?

-Саған қай күшік ұнайды?

-Ол туралы айтып берші. Енді маған басқа күшік туралы айтыңыз. Ол қандай?

-Ендеше ит пен күшіктер туралы сөйлесейік.

«Бұл...(ит пен күшіктер). Ит...(үлкен, жүнді, мейірімді). Иттің екі...(күшіктері) бар. Бір...(анасының үстінде жатыр). Тағы бір...(тұрып торғайларға қарайды). Күшіктер...(кішкентай, үлпілдек, ебедейсіз).

Карточка №9

«Менің сүйікті ойыншығым»

Міндеті: объектіні өз бетінше зерттеп, сипаттай білуге үйрету.

Шарты:

-Үйде қандай ойыншықтар бар?

-Сүйікті ойыншықтарың туралы айт. Сіз олармен қалай ойнайсыз?

Педагог балалардың назарын қуыршақтарға аударады.

-Мына қуыршақтарға қараңдаршы. Бұл қандай қуыршақ, оның үстінде не бар, онымен қалай ойнауға болады. Ол не киіп алған? Қандай көйлек? Көйлекте не бар? Қуыршақтың шашы қандай? Көздер?

-Таняның досы Марина оны көруге келді. Ол не киіп алған? Қандай көйлек? Ал бұл не? Қандай жаға? Қақпақтың түсі қандай? Марина мен Таняны салыстыр.

Карточка №10

«Таня серуендеуге шықты»

Міндеті: Сөйлеу барысында жиі қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді, көсемшелерді қолдана білу дағдыларын дамыту.

Шарты:

-Өлеңде жылдың қай мезгілі туралы айтылған?

Педагог балаларға суретті көрсетеді.

-Мына суретте кім салынған? Таня қайда жүр? Ол не істеп жатыр? Суретте жылдың қай мезгілі көрсетілген? Неліктен қыс мезгілі деп ойлайсыңдар? Қарға қарап, оның қандай екенін айтшы?

-Таня туралы тағы бірге айтайық: «Қыстың аязды күні Таня ... (серуенге шықты). Ол өзімен бірге (шана, күрек, шелек) алды. Таня жылы киінген, үстінде...(мүнді қалпақ, қысқы күрте, киіз етік). ... (өрнегі бар снежинка, ақ, әдемі) Таняның қолғапына түсті. Сыртта күн суық, бірақ Таня...(аяздан қорықпайды).

-Енді менің көмегімсіз Таня туралы айт.

Карточка №11

«Тауық пен балапан»

Міндеті: Сөйлеу барысында жиі қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді, көсемшелерді қолдана білу дағдыларын дамыту.

Шарты:

Тәрбиеші «Тауық пен балапан» иллюстрациясын көрсетеді.

-Отыр, қай тауық?

-Ол қандай түсті?

-Тауықтар мен тауықтар қалай ұқсас?

-Неге олар бір-біріне ұқсамайды?

- Маған тауықтың тауықтармен қалай жүргенін, оларды қалай жасырғанын, тауықтар тауықтың қанатының астына қалай тығылғанын айт.

Карточка №12

«Таня қонақтарды қарсы алады»

Міндеті: Сөйлеу барысында жиі қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді, көсемшелерді қолдана білу дағдыларын дамыту.

Шарты: Педагог балаларға иллюстрация көрсетеді.

-Суретке қарап, кімнің суретін салғанын айт. Таня қонақтарды қалай қарсы алғанын айтайық. Туған күн кешінде қонақтар не істеді?

-Қонақтар кеткен соң Таня анасына ыдыс жууға көмектесе бастады. Олар мұны қалай жасағанын айтайық.

«Ана... (ыдыстарды жуады) үлкен... (көк бассейн). Таня ... шешті (анасына көмектесу үшін). Ол...(шәйнекті сындырып алмас үшін екі қолымен абайлап алды) Анам жымиды: «Менің жақсы көмекшім өсіп келеді».

-Сен анаңа көмектесесің бе? Әже? Маған айт.

Карточка №13

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Шабырға ала тастақты,

Шұбар шыбыш бастапты.

Шөп таппай шаңдақтан,

Шабырқанып аш қапты.

Карточка №14

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Көпке бекер өкпелеме,

Өкпе етпе,

Тектен — текке өкпелетпе.

Карточка №15

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Көк аспанда жұлдыз бар,
Мөлдір суда құндыз бар.
Жұлдыз түнде жылтырар,
Құндыз түнде жылтырар.

Карточка №16

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Ғарышкер ұшты ғарышқа.
Ғарышқа ұшты ғарышкер.
Айтшы, ғарыш алыс па?

Карточка №17

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Шуақтаған ботамды,
Шуға апарып шуладым.
Шудалаған шудасын,
Суға салдым,
Судан алдым,
Суға малдым.

Карточка №18

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Дүңгіршек пе деп жүгірсек,
Дүрбелеңдеп үлгірсек деп жүрсек,
Делбеңдеген дүзге жайған үлбіршек екен.

Карточка №19

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Бұзау бұлқынып,
Мойыншағын үзе ме?
Мойыншағын үзген соң,
Ол біреуді сүзбей ме, сүзе ме?

Карточка №20

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Өрені өрелі өрелес,
Өнерін өрелемес.
Өресіз өрені өркендеп,
Өркештеніп төрелемес.

Карточка №21

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Ортаңбай, орқаштанбай
Ортақ тіл таба аласың ба,
Ортақтасса, ортада қаласың ба?

Карточка №22

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Сұқсыр үйрек

Ұшқыр үйрек десек те,

Тұмсығы үшкір үйрек

Сұқсыр үйректен күйрек пе?

Карточка №23

«Жаңылтпаштар»

Міндеті: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жетілдіру.

Ала-ала алашалар,

Тамаша олар,

Оған кім таласа алар?

Алашаларды Таба алса, алар.

